

شناسایی ابعاد و مولفه های عملکردی نمایندگان مجلس شورای اسلامی

(مورد: مجلس دهم حوزه انتخابیه استان هرمزگان)

عبدالحمید دلشاد^۱، دکترای مدیریت آموزشی، دانشگاه جامع علمی-کاربردی، هرمزگان، ایران

چکیده

مجلس شورای اسلامی مرکز تصمیم گیری و سیاستگذاری کلان کشور، متشکل از نخبگان سیاسی و اجتماعی که براساس قانون اساسی کشور، با رای مستقیم مردم انتخاب و مرجعی برای قانونگذاری و نظارت بر اجرای قانون است. این پژوهش با هدف شناسایی ابعاد و مولفه های عملکردی نمایندگان مجلس شورای اسلامی انجام شده است که با مطالعه کتابخانه ای و مصاحبه نیمه ساختارمند با خبرگان اجتماعی (۲۰ نفر) مبتنی بر معیار منجر به استخراج دو بُعد (بُعد ایفای نقش و مسئولیت نماینده مجلس و بُعد شایستگی حرفه ای) و ۵ مولفه (مولفه قانونگذاری؛ مولفه نظارت؛ مولفه نگرش، اطلاعات، دانش و خرد؛ مولفه شهروند مسئول و تعهد اجتماعی و مولفه مدیریت و رهبری حرفه ای) و ۱۹ شاخص گردید و با استفاده از پرسشنامه اول، حاصل نظرات ۵۰ نفر از خبرگان و آزمون آماری دو جمله ای مورد تائید و ابعاد و مولفه های مستخرج، مبنای تهیه پرسشنامه ارزشیابی عملکرد نمایندگان مجلس دهم استان هرمزگان قرار گرفت.

تجزیه و تحلیل داده های جمع آوری شده، ۵۱۹ نفر از خبرگان، نشان می دهد، رابطه معناداری مثبت و قوی بین متغیر شایستگی حرفه ای و متغیر نقش و مسئولیت نمایندگان مجلس وجود دارد و نیز شایستگی حرفه ای نمایندگان، قادر به پیش بینی توانایی ایفای نقش و مسئولیت نمایندگان مجلس را دارد. براین اساس عملکرد نمایندگان مجلس دهم شورای اسلامی استان هرمزگان تحلیل و نتایج نشان از عملکرد نسبتاً مناسبی در همه ابعاد و مولفه ها را دارد.

کلمات کلیدی: مجلس شورای اسلامی، نمایندگان مجلس دهم، ابعاد و مولفه های عملکردی نمایندگان مجلس، هرمزگان.

Identifying the performance dimensions and elements in the representatives in the Islamic Parliament of Iran.

(case study: 1st term, Hormozgan Province election district)

Abdolhamid Delshad[†], Ph. D. of Educational Management, University of Applied Science and Technology, Hormozgan, Iran.

Abstract

The Islamic Parliament of Iran is the center for making decisions and policies at macro level. It is comprised of social and political elites who, according to the constitution, are elected by the direct votes of citizens. The parliament is in charge of legislating and supervising implementation of the legislations. The present paper is an attempt to identify the performance dimensions and elements of the representatives using library review and quasi-structured interviews with social experts (n=20). The interviews yielded two dimensions including 'playing the role and undertaking the responsibility of a representative' and 'professional competence.' There were also five elements including i) legislation, ii) supervision, iii) attitude, information, knowledge, wisdom, iv) responsible citizen and social liability, and v) professional management and leadership. Additionally, there were 19 indices. Using the primary questionnaire, the opinions of 50 experts and binominal test were confirmed and the obtained elements and dimensions were used to develop the performance assessment questionnaire for representative of the 1st term from Hormozgan Province. Analyzing the data from 519 experts showed a positive, strong, and significant relationship between professional competence and the role and responsibility of representatives. In addition, professional competence of the representatives predicted their ability to fulfill their role and liability as representatives. Based on the findings, the representatives from Hormozgan Province in the 1st term of the parliament had a relatively acceptable performance in terms of all dimensions and elements.

Keywords: Islamic Parliament, 1st term representatives, performance element and dimensions of parliament representatives, Hormozgan

---

[†] Email: Dr.adelshad@gmail.com Cell: +989171622349

۱ بیان مساله

مجلس شورای اسلامی مرکز مهم تصمیم سازی و تصمیم گیری کشور است و از جمله مواردی که در قانون اساسی به حق دخالت مردم در سرنوشت خویش اشاره شده است. انتخابات مجلس شورای اسلامی یکی از مواردی است که از شرایط خاص منطقه ای، ملی و محلی برخوردار است. لذا حسب اینکه شهروندان شهر و روستا بطور مستقیم با آشنائی نسبی به کاندیدا، بهتر نسبت به سایر انتخابات های مهم در قانون اساسی، در انتخاب گزینه اصلح حسب حساسیت های محلی فعالیت دارند و با توجه به ارتباط مستقیم نمایندگان منتخب مردم که به نوعی رابط مردم و هسته قدرت در قانونگذاری هستند، از اهمیت و ضرورت ویژه ای برخوردار است.

لذا نظر به اینکه این پدیده مهم اجتماعی دارای خصلت های محلی است و حساسیت های قومی و مذهبی مردم را برمی انگیزاند، نقش دانشگاهیان در شفاف سازی نقش و مسئولیت و شایستگی حرفه ای کاندیدا و ورود به حل مسائل اجتماعی از جمله وظائف دانشگاهیان می باشد که در این مطالعه سعی شده فارغ از هرگونه جهت گیری سیاسی و با استفاده از نظریات صاحب نظران حوزه های اجتماعی و مطالعات انجام شده، این مهم را مورد مطالعه قرار دهد.

برای درک درست از شیوه و کیفیت عملکرد مجلس، نیازمند شناخت بهتر نخبگانی هستیم که وظیفه قانونگذاری و نظارت امور کشور را بعهده دارند. می توان گفت که نقش اصلی در تعیین یک مجلس مفید و کارآمد را همان مردمی بعهده دارند که با انتخاب خود، وکلای خویش را بر کرسی های مجلس می نشانند.

براین اساس سوالاتی مهم پیش می آید که برای تشکیل یک مجلس خوب، چه نمایندگانی را با چه شرایط و شاخصه هایی باید برگزید؟ ویژگی های اجتماعی که سبب انتخاب نمایندگان شده، چگونه بوده؟ چه تفاوت ها و شباهت هایی به لحاظ بافت سیاسی و اجتماعی در میان نمایندگان ادوار گذشته بوده است؟ ارتباطات طبقات اجتماعی با هیات قانونگذاری چگونه است؟ مبانی و اصولی که برای تشخیص شایستگی نمایندگی مجلس شورای اسلامی بوده کدام است؟ چه ملاک ها و معیارهایی برای انتخاب نماینده اصلح وجود دارد؟ لذا در این پژوهش به شناسایی ابعاد و مولفه های سنجش عملکرد نمایندگان مجلس شورای اسلامی و نیز به توصیف و تحلیل، میزان رضایت از دیدگاه خبرگان استان هرمزگان براساس ابعاد و مولفه های مستخرج از مطالعه کتابخانه ای و مصاحبه به خبرگان اجتماعی پرداخته شده است.

۲ اهداف اصلی پژوهش

این پژوهش تلاش می کند تا با شناسایی نقش و مسئولیت و شایستگی های حرفه ای نمایندگی مجلس قانونگذاری به عنوان کلیدی ترین ارکان خط مشی گذاری، ابعاد و مولفه های آن را طراحی و تدوین کند. بنابراین هدف اصلی این پژوهش شناسایی ابعاد و مولفه های عملکردی خط مشی گذاران ملی است. پس از شناسایی ابعاد و مولفه های مستخرج، عملکرد نمایندگان دوره کنونی (مجلس دهم هرمزگان) به قضاوت خبرگان گذاشته شده است. بدون شک با تعیین ابعاد و مولفه های مناسب برای آن، و بررسی عملکرد آن در پایان دوره نمایندگی، می توان با انتخاب نمایندگان شایسته برای مجلس شورای اسلامی و اتخاذ خط مشی های اصولی از سوی آنها، افق روشنی را در دستیابی به پیشرفت و اهداف متعالی نظام انتخاباتی انتظار داشت.

۳ سوالات پژوهش

سوال اصلی: ابعاد و مولفه های عملکردی نمایندگان مجلس شورای اسلامی کدامند؟
سوالات فرعی:

- ۱- عملکرد نمایندگان مجلس استان هرمزگان در نقش قانونگذاری (ملی و محلی خاص مناطق مرزی) و نقش نظارت بر دستگاههای اجرائی از دیدگاه خبرگان چگونه است؟
- ۲- شایستگی حرفه ای نمایندگان مجلس استان هرمزگان، برای ایفای نقش و مسئولیت نمایندگی از دیدگاه خبرگان چگونه است؟

۴ مبانی نظری پژوهش

۴-۱ نقش و مسئولیت نمایندگان

براساس قانون اساسی کشور جمهوری اسلامی ایران، به طور کلی مجلس شورای اسلامی دارای دو نقش و مسئولیت قانون گذاری و نظارتی است: الف- مطابق اصل ۷۱ قانون اساسی «مجلس شورای اسلامی در عموم مسائل در حدود مقرر در قانون اساسی می تواند قانون وضع کند». این اصلی ترین وظیفه نمایندگان است که از نمونه های آن می توان وضع و تصویب قوانین، تفسیر قوانین عادی، تصویب عهدنامه ها، مقاله نامه ها، قراردادها و موافقت نامه های بین المللی و تصویب مراجعه مستقیم به آرای عمومی را بر شمرد. ب- وظیفه نظارتی مجلس نیز دارای نمونه هایی در قانون اساسی است که از جمله آنها می توان به اعلام رای اعتماد به وزیران (اصل ۸۷ و ۱۳۳)، سوال از وزیران و رئیس جمهوری و استیضاح آنها (اصل ۸۸ و ۸۹)، تحقیق و تفحص در امور کشور (اصل ۷۶)، اظهارنظر نمایندگان در همه مسائل داخلی و خارجی کشور (اصل ۸۴)، رسیدگی به شکایت های

مردم از طرز کار قوای سه گانه (اصل ۹۰)، انتخاب حقوقدان های شورای نگهبان (اصل ۹۳) و تصویب اعتبارنامه نمایندگان اشاره کرد.

مجلس یا پارلمان^۳ یکی از مهمترین پایه های حکومت مردم سالاری محسوب می شود که در آن نمایندگان منتخب مردم به وضع قانون و نظارت بر حُسن اجرای آن می پردازند. در کشورهای جهان، تعداد مجلس ها را می توان به دو دسته تقسیم کرد. پارلمان برخی از کشورها از دو مجلس تشکیل شده اند همانند مجلس سنا و نمایندگان در آمریکا و همچنین مجلس عوام و مجلس اعیان در بریتانیا. در این کشورها اعضای یکی از دو مجلس با رای مستقیم و مخفی مردم انتخاب می شوند. مجلس عوام انگلیس، مجمع ملی فرانسه و مجلس نمایندگان آمریکا در این زمره جای دارند. این نوع مجلس تشابه زیادی با مجلس شورای اسلامی در نظام جمهوری اسلامی ایران دارد.

بحث قانونگذاری و نظارت بر قوه مجریه بر عهده قوه مقننه متشکل از نمایندگان مجلس شورای اسلامی گذارده شده است. بر این اساس، یکی از مهم ترین انتخابات در انواع انتخابات سیاسی، انتخابات مجلس شورای اسلامی است که به دلیل گستردگی و اهمیت حوزه کاری آن قطعاً انتخاب اعضای آن نیز از اهمیت زیادی برخوردار است.

جایگاه مجلس شورای اسلامی در دو بُعد قانونگذاری و نظارت، بسیار رفیع است و عموم نمایندگان در برنامه ریزی و سیاست گذاری های کلان جامعه از قدرت لازم برخوردارند. احاطه بر مسایل کلان مملکتی، برخوردار از هوش، ذکاوت و درایت سیاسی، قوه تشخیص بالا، قدرت تجزیه و تحلیل مسایل، حوصله، توانایی و سواد جستجو، دستیابی و مطالعه اطلاعات، به همراه مشاوران خوش فکر، با درایت و صاحب نظر، از ویژگی هایی است که انتظار می رود در یک نماینده مجلس در حد قابل قبول وجود داشته باشد. در صورتی که چند ویژگی مذکور در یک نماینده نباشد، تمرکز روی وظایف محوله کم رنگ شده و نماینده از وظایف اصلی خود منحرف و چه بسا به اموری سطح پایین و دور از شأن والای نمایندگی سوق داده شود. چنین نماینده ای که به هر دلیل از جمله عدم توانایی و عدم توجه به مسایل کلان کشوری از انجام وظایف خود عدول می کند، در صورتی که کمی منصف باشد، آرای اش به مسایل مطرح شده در مجلس از حد ممتنع فراتر و فروتر نخواهد رفت و اگر هم موافقت و موافقی باشد، غیرآگاهانه و همسو با های و هوی موجود در مجلس و تحت تأثیر لابیگری های داخل و خارج از آن خواهد بود. چه بسا بعد از چندی مسایل مطرح شده از دایره محفوظات ذهنی نماینده خارج و برخلاف رأی داده شده فراموش شده، ممکن است حتی به انتقاد از آن بنشیند (مرکز پژوهش های مجلس، ۱۳۹۸).

^۳ Parliament

براساس شاخص های سامانه نمایندگان مجلس شورای اسلامی، ۶ شاخص مربوط به حوزه عملکردی نمایندگان مجلس، شامل؛ تعداد نطق های پیش از دستور نمایندگان، تعداد سوال از وزراء (به شکل انفرادی)، سوال از رئیس جمهور (شرط حداقل یک چهارم نمایندگان)، تعداد طرح های امضاء شده، تعداد تذکرات، تعداد طرح های ارائه شده و شاخص عدم حضور، که در بعضی موارد با اختیارات فردی و بعضی ها با اختیارات گروهی است که می توان از جمله مواردی که نمایندگان، در سازمان داخلی مجلس، مورد ارزیابی قرار می گیرند، قلمداد نمود.

یکی از تصورات اشتباهی که در ذهن عموم مردم در رابطه با وظیفه نمایندگان مجلس می باشد، این است که وظیفه اصلی نمایندگان، پیگیری و جذب امکانات مختلف برای حوزه انتخابی خود است. بر همین اساس یکی از راهکارهای تبلیغاتی نمایندگان این است که وعده های مختلفی در زمینه پروژه های عمرانی و رفاهی به مردم منطقه خود می دهند که بسیاری از این وعده ها غیر عملی است، در حالی که اساساً نماینده منتخب مردم یک حوزه انتخابی است که به عنوان نماینده افکار عمومی آن بخش از کشور، در بحث قانونگذاری و نظارت بر دستگاه های اجرایی ایفای نقش می نماید (رضائی، ۱۳۹۴).

۲-۴ شایستگی حرفه ای نمایندگان

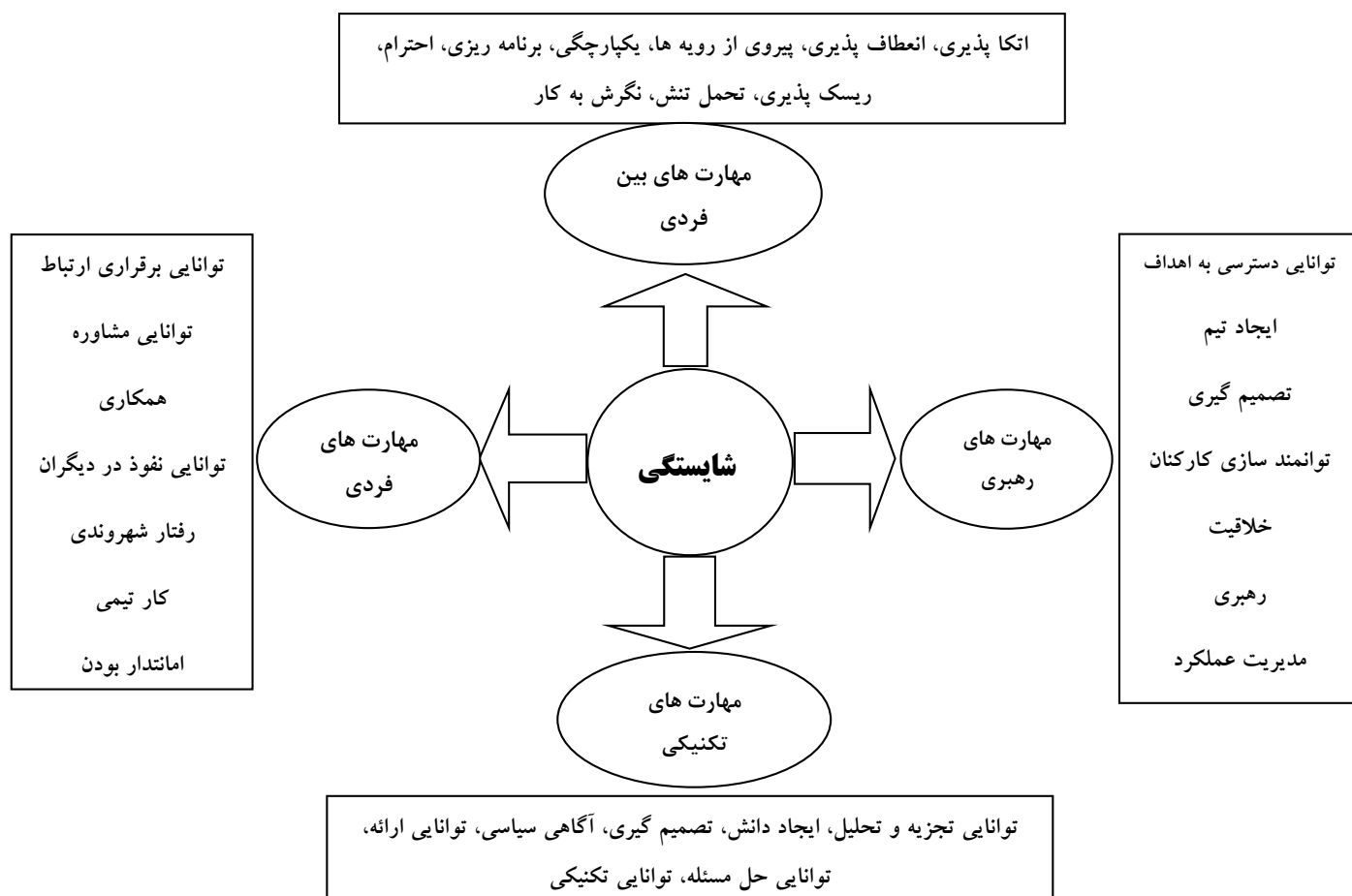
شایستگی^۴ در مفهومی گسترده تر به عنوان یک روش گفتار منحصر به فرد، دانش، مهارت ها، ارزش ها، گرایش ها، رفتارها، جریانات عادی و الگوی تفکری تعریف می شود که افراد و یا گروه ها می توانند به طور موثر و موفقیت آمیز برای حل مشکلات و روبرو شدن با چالش ها و فرصت ها بکار برند. شایستگی ها نه تنها دانش و مهارت را در بر می گیرند، بلکه راهبردها و روش های مورد نیاز برای بکار گیری دانش و مهارت ها و نیز احساسات و گرایش های مناسب برای متعادل کردن موثر این شایستگی ها را شامل می شود (دانائی فرد و همکاران، ۱۳۹۱).

اسپنسر^۵ (۱۹۹۳)، شایستگی را این گونه تعریف می کنند: " یک شایستگی یک ویژگی اساسی یک فرد است که بطور علی، به عملکرد بهتر در یک شغل یا موقعیت مربوط می شود. ویژگی اساسی آن به این معناست که شایستگی، یک بخش بادوام و عمیق مثبت در شخصیت فرد است و می تواند رفتار را در گستره وسیعی از موقعیت ها و وظائف شغلی پیش بینی کند. به طور عام شایستگی، عملکرد را پیش بینی می کند (دانائی فرد، ۱۳۹۱).

^۴ Competency

^۵ Spencer

مدل شایستگی هوگان^۶ (۲۰۰۷) در ۴ بُعد در شکل ذیل ارائه گردیده است (اسماعیلی و همکاران، ۱۳۹۵).

شکل ۱ مدل شایستگی هوگان (اسماعیلی و همکاران، ۱۳۹۵)

۳-۴ پیشینه پژوهش

بر اساس نظر رکن آبادی (۱۳۹۲)، فرایند قانونی گزینش نمایندگان و به طور مشخص نظام انتخاباتی مجلس شورای اسلامی به گونه ای نیست که الزاماً به سازگاری رفتار منتخبان مردم در مجلس با اصول قانون اساسی و منافع و مصالح کشور منجر شود. لذا برخی از پیشنهادات برای اصلاح به شرح ذیل ارائه شده است.

۱- نظام انتخاباتی مجلس شورای اسلامی به گونه ای اصلاح شود که تعدادی از نامزدهای نمایندگان تحت شرایط نظام انتخاباتی تناسبی انتخاب شوند.

۲- از تعداد حوزه های انتخاباتی تک کرسی در مجلس کاسته و بر تعداد حوزه های انتخابیه چندکرسی و بزرگ افزوده شود.

^۶ Hogan, J., Davies

۳- ساختار رأی گیری در حوزه های انتخابیه از وضعیت کنونی که واجدان شرایط فقط به نامزدها رأی می دهند به وضعیت ترکیبی که واجدان شرایط اختیار دارند به نامزدها و یا به فهرستهای نمایندگی رأی دهند تغییر یابد.

براساس مطالعه رکن آبادی و همکاران (۱۳۹۲)، مجلس شورای اسلامی "جمع گراترین" قوه قانونی اداره کننده کشور است، اما رفتار نمایندگان بیشتر «فردگرایانه» بوده است تا "جمع گرایانه"، به نحوی که نمایندگان در ۷۶ درصد موارد به شکل انفرادی از ابزار قانونی تذکر و در ۹۰,۳ درصد موارد به شکل انفرادی از ابزار قانونی سؤال استفاده کرده اند و این در حالی است که اقدام مشترک و جمعی نمایندگان در تذکر دادن به مسئولان اجرایی ۱۷ درصد (برای چند حوزه انتخابیه) تا ۲۴ درصد (برای حوزه انتخابیه واحد) و سؤال از وزرا ۹,۷ درصد بوده است.

یکی از عوامل مهم (با پیامدهای متفاوت) در فرایند قانونی انتخاب نمایندگان پارلمان، که تشکیل دهنده نظام انتخاباتی است، اندازه حوزه انتخابیه است. مقصود از اندازه حوزه انتخابیه آن است که از هر حوزه انتخابیه یک یا چند نفر به پارلمان راه پیدا می کند. به طور کلی حوزه های انتخابیه به دو اندازه تفکیک پذیرند: حوزه های انتخابیه تک کرسی (تک نماینده) و حوزه های انتخابیه چندکرسی (بیش از یک نماینده). در حوزه های انتخابیه تک کرسی معمولاً شناخت و رابطه بین نامزدهای انتخابات و رأی دهندگان مستقیم تر و بی واسطه تر از حوزه های انتخابیه بیش از یک نماینده است. پیامد این وضعیت را موریس دوورژه^۷ اینچنین توضیح می دهد:

"نفوذ احزاب در تعیین کاندیداها، برحسب وسعت حوزه ها، تفاوت میکند. هرچه حوزه ها وسیعتر باشد، تاثیر احزاب بیشتر است. هرچه حوزه کوچکتر باشد، دخالت احزاب محدودتر می شود. به بیان دیگر اگر قلمرو انتخاباتی توسعه یابد، تماس شخصی بین کاندیداها و رأی دهندگان کمتر می شود. در این صورت رأی دهندگان شخصاً منتخب خود را نمی شناسند. اتیکت سیاسی در این سیستم تعیین حوزه عامل اساسی اخذ رأی می شود. از سوی دیگر هرچه حوزه کوچکتر باشد، شناسایی شخص کاندیدا از طرف رأی دهندگان ممکن تر می شود. هرچه مبارزه انتخاباتی بیشتر چهره پیکار شخصیتها را به خود گیرد رأی دهنده بهتر می تواند با توجه به صلاحیت شخصی آنها تصمیم بگیرد. در این صورت بیشتر به شخصیت کاندیداها توجه میکند و کمتر به اتیکت سیاسی آنان. بنابراین ممکن است در حوزه های کوچک افراد منفردی نیز کاندیدا شوند، اما در حوزه بزرگ امکان چنین امری نیست"

^۷ Duverzh Maurice

دانائی فرد و همکاران (۱۳۹۱)، شایستگی نمایندگان مجلس قانونگذاری را به شرح ذیل رتبه بندی نموده است.

جدول ۱ رتبه بندی شایستگی های نمایندگان مجلس قانونگذاری

رتبه	عنوان شایستگی	مؤلفه های شایستگی نمایندگان به ترتیب رتبه
۱	شایستگی های تحلیلی	۱-تحلیل خط مشی های ملی و بین المللی؛ ۲-داشتن توانایی برای نظارت دقیق و بدون یک سوگیری؛ ۳-توانایی تفسیر و ارزیابی مسائل و رویدادهای داخلی و خارجی؛ ۴-قضاوت منطقی و تحلیلی؛ ۵-تفکر تحلیلی در عرصه های استانی، ملی و بین المللی؛ ۶-توانایی ارائه حل مسائل ملی
۲	شایستگی های ارزشی	۱-پایبندی به عدالت اجتماعی؛ ۲-تعهد دینی و ملی؛ ۳-وابسته نبودن به قدرت سیاسی و نمایندگی؛ ۴-بصیرت سیاسی؛ ۵-تعهد به ارزش های اسلامی؛ ۶-سعه صدر سیاسی و نمایندگی؛ ۷-ساده زیستی و قناعت؛ ۸-تقوای سیاسی و نمایندگی
۳	شایستگی های سیاسی	۱-هوشمندی سیاسی؛ ۲-برخوردراری از دانش سیاسی؛ ۳-قدرت چانه زنی در عرصه های استانی، ملی و بین المللی
۴	شایستگی های اجتماعی	۱-توانایی حل تعارض؛ ۲-توانایی مذاکره در عرصه های استانی، ملی و بین المللی؛ ۳-داشتن توانایی برای متقاعد کردن در عرصه های استانی و ملی برای متقاعد کردن در عرصه های استانی و ملی؛ ۴-توانایی تیم سازی و انجام کار گروهی در عرصه استانی و ملی؛ ۵-مشارکت مؤثر در عرصه های استانی و ملی
۵	شایستگی های تعاملی	۱-مهارت های اطلاعاتی؛ ۲-مهارت های ارتباطی؛ ۳-فصاحت و بلاغت؛ ۴-مهارت شنیداری؛ ۵-ارتباط با مردم؛ ۶-ارتباط با رسانه ها
۶	شایستگی های فردی	۱-تیزبینی و دور اندیشی؛ ۲-مهارت های اساسی؛ ۳-مسئولت پذیری؛ ۴-شجاعت؛ ۵-اعتماد به نفس؛ ۶-تقد پذیری؛ ۷-انعطاف پذیری؛ ۸-تسلط بر خویش در مواجهه با بحران؛ ۹-ریسک پذیری؛ ۱۰-قاطعیت تدبیر؛ ۱۱-استقلال؛ ۱۲-کارآفرینی سیاسی؛ ۱۳-اصالت خانوادگی؛ ۱۴-تفکر خلاق؛ ۱۵-یادگیری مداوم؛ ۱۶-هوش هیجانی
۷	شایستگی های فنی	۱-دانش ارزیابی و پایش سیاست های ملی؛ ۲-آشنایی با مدیریت زمان و اولویت بندی خط مشی گذاری؛ ۳-جامع نگری و تفکر سیستمی در عرصه ملی؛ ۴-آشنایی با دانش مدیریت بحران های ملی و منطقه ای؛ ۵-مهارت های پژوهشی در عرصه سیاستگذاری ملی؛ ۶-آشنایی با دانش بودجه ریزی عمومی؛ ۷-برخوردراری از دانش علوم اجتماعی؛ ۸-فهم مالیه عمومی؛ ۹-آشنایی با دانش خط مشی گذاری (سیاستگذاری)؛ ۱۰-آشنایی با علوم اقتصادی؛ ۱۱-داشتن تخصص علمی در رشته ای خاص؛ ۱۲-آشنایی با مدیریت دولتی؛ ۱۳-تجربه سیاستگذاری در عرصه های سازمانی، استانی و ملی؛ ۱۴-تفکر استراتژیک؛
۸	شایستگی های ادراکی	۱-درک تغییر در عرصه های استانی، ملی و بین المللی؛ ۲-مهارت های میان فرهنگی

اسماعیلی و همکاران (۱۳۹۵) در مطالعه ای با هدف شناسایی مؤلفه هایی برای شایستگی های وکلای مردم با استفاده از روش دلفی فازی، با توجه به نظرسنجی از خبرگان مجلس شورای اسلامی، ۵۴ مؤلفه برای شایستگی شناسایی نمودند. از میان مؤلفه های شناسایی شده برخی از مؤلفه ها مانند صداقت، ظلم ستیزی، قاطعیت، اخلاص، وظیفه شناسی، مسئولیت در برابر اختیارات نمایندگی، قدرت چانه زنی و آگاهی سیاسی مؤلفه هایی بودند که همه خبرگان، اهمیت آن ها را برای شایسته بودن یک نماینده به کرات بیان نمودند.

مختاری (۱۳۹۶) در مقاله ای، چهل ویژگی برای انتخاب اصلح نماینده مجلس بیان می دارد که بطور گزینشی چند مورد که به موضوع پژوهش نزدیک است که یک کاندیدای نمایندگی مجلس باید داشته باشد، در ذیل آمده است.

۱. مهم ترین توفیقات و عدم توفیق های برنامه های توسعه را بتواند بیان و علل و عوامل آنرا تحلیل کند.
۲. با پدیده جهانی شدن و آثار و عواقب آن آشنا باشد و بتواند برای حفظ هویت ملی و دینی و همچنین افزایش اثرگذاری فرهنگی مان در دنیای جدید ارایه طرح و برنامه کند.
۳. حداقل ۵ نفر از استادان دوران تحصیلش حاضر باشند، توانایی اش را برای نمایندگی مجلس تایید کنند.
۴. آشنایی مقدماتی با اصول علمی و معاهده های بین المللی داشته باشد.
۵. تجربه کار در بخش خصوصی یا با بخش خصوصی را داشته باشد.

۴-۴ حوزه انتخابیه مجلس شورای اسلامی استان هرمزگان

در مناطق کمتر توسعه یافته، نمایندگان مجلس حسب تقاضای اجتماعی و نظر به ارتباط مستقیم و بی واسطه نمایندگان با مردم، عدم تشکیل احزاب، شهرستانهای تک کرسی، علاوه بر وظیفه قانونگذاری و نظارت، ناخواسته به وظائف سطح پائین نیز که دارای کشش و تقاضای عامه مردم را به همراه دارد، تا شکل گیری احزاب سیاسی از همین رویه پیروی می نمایند. استان هرمزگان نیز دو حوزه انتخابیه از تک کرسی (حوزه انتخابیه شرق و غرب استان) و حوزه انتخابیه مرکز استان هرمزگان با سه کرسی مجلس، حسب توسعه نیافتگی تابع این رویه است. برای بیان تحلیل آرایش و ترکیب سیاسی و اجتماعی نمایندگان ادوار گذشته و نیز ویژگی اجتماعی که سبب انتخاب آنها شده و تفاوت ها و شباهت های بافت سیاسی و اجتماعی استان، که سبب انتخاب مجدد بعضی از کاندیدا تا ۵ دوره گردیده است، در جدول ذیل نمایندگان ادوار گذشته حوزه انتخابیه استان هرمزگان ارائه گردیده است.

جدول ۲ نمایندگان ادوار گذشته مجلس شورای اسلامی استان هرمزگان

سال	نمایندگان ادوار گذشته					دوره ها
۱۳۵۸	-	-	عباس متین (میان دوره ای)	غلامعباس زائری	غلامحسین حقانی	دوره اول
۱۳۶۳	-	-	عباس متین	غلامعباس زائری	سید مصطفی ذوالقدر	دوره دوم
۱۳۶۷	-	سید عبدالله حسینی	عباس عباسی (میان دوره ای)	غلامعباس زائری	سید مصطفی ذوالقدر	دوره سوم
۱۳۷۱	سید علی میر خلیلی	سید عبدالله حسینی	عباس عباسی	غلامعباس زائری	محمد رضائی سرده	دوره چهارم
۱۳۷۵	سید علی میر خلیلی	سید عبدالله حسینی	عباس عباسی	-	محمد رضائی سرده	دوره پنجم
۱۳۷۹	-	سید عبدالله حسینی	علی دیرباز	احمد حبیبی	سید مصطفی ذوالقدر	دوره ششم
۱۳۸۳	علی معلمی پور	سید عبدالله حسینی	علی دیرباز	محمد آشوری	شهریار مشیری	دوره هفتم
۱۳۸۶	سید علی میر خلیلی	احمد جباری	محمد امین فرج زاده	محمد آشوری	سید مصطفی ذوالقدر	دوره هشتم
۱۳۹۰	عبدالکریم هاشمی	احمد جباری	ابوالقاسم جراه	محمد آشوری	منصور آرامی	دوره نهم
۱۳۹۴	حسین هاشمی تختی	ناصر شریفی (میان دوره ای)	احمد مرادی	محمد آشوری	سید مصطفی ذوالقدر	دوره دهم

منبع اینترنتی، ۱۳۹۸

شکل ذیل حوزه جغرافیایی انتخابیه مجلس شورای اسلامی استان هرمزگان را نشان می دهد.

شکل ۲ حوزه انتخابیه استان هرمزگان

حوزه انتخابیه مجلس شورای اسلامی استان هرمزگان شامل؛ حوزه انتخابیه مرکز استان (شهرستانهای ابوموسی، بندرعباس، حاجی آباد، خمیر و قشم)، حوزه انتخابیه شرق استان (شهرستانهای میناب، رودان، جاسک، سیریک و بشارگرد) و حوزه انتخابیه غرب استان (شهرستانهای بندرلنگه، بستک، پارسیان) می باشد.

۵ روش شناسی پژوهش

این پژوهش حاصل مطالعه کتابخانه ای و اسناد و مدارک و برای تکمیل ابعاد و مولفه های بدست آمده، با ۲۰ نفر از خبرگان اجتماعی (اعضای هیات علمی و مدرسان دانشگاهها) مصاحبه و با توجه به مطالعات انجام شده و یافته های حاصل از مصاحبه ها به نوعی کفایت تئوریک و تکرار مولفه ها رسیدیم. سپس از ۵۰ نفر از خبرگان (اعضای هیات علمی، مدرسان دانشگاهها و فعالین اجتماعی) خواسته شد که میزان موافقت خود با ابعاد و مولفه های مرتبط با موضوع را اعلام نمایند و در نهایت خروجی حاصل از پرسشنامه اول، پرسشنامه دوم طراحی شد. در این قسمت از پاسخ دهندگان (نمونه آماری در دسترس) خواسته شد تا مشخص کنند که این ابعاد و مولفه های مستخرج، تا چه اندازه در نمایندگان دوره دهم مجلس شورای اسلامی استان هرمزگان وجود دارد.

این پژوهش توصیفی-پیمایشی است و جامعه آماری ارزیابی عملکرد نمایندگان مجلس دهم استان هرمزگان، شامل معتمدین، دانشگاهیان، فرهنگیان، صاحبان کسب و کار و دانشجویان ساکن استان هرمزگان می باشد. براساس نمونه در دسترس و بصورت تصادفی ساده مبتنی بر معیار (معیار برای خبرگان در دسترس شامل؛ شغل، تحصیلات، فعالیت اجتماعی و مشارکت فعال در انتخابات های سنوات گذشته بوده است) پرسشنامه توزیع و جمع آوری شد.

پرسشنامه محقق ساخته، با استفاده از روائی محتوایی توسط ۲۰ نفر از فعالین اجتماعی و پایایی آن با آلفای کرونباخ با ضریب ۰,۹ مورد تأیید قرار گرفت و بصورت دیجیتالی تهیه و از خرداد ۱۳۹۸ طی پروسه قریب ۵ ماه توزیع و ۵۱۹ پرسشنامه از طریق گوگل فرم بارگذاری و با استفاده از نرم افزار SPSS۲۴ و آزمون های مربوط به شرح ذیل مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

آزمون دو جمله ای^۸ برای پذیرش مولفه ها مورد استفاده قرار گرفت. در این قسمت نسبت آزمون را ۰,۶ و نقطه برش^۹ را ۳ در نظر گرفته شد. که با ملاک مقدار عددی سطح معناداری می توان نسبت به رد و یا قبول فرضیات پرداخت. اگر سطح معناداری از ۵ درصد کمتر باشد، فرض برابری نسبت به ۰,۶ رد می شود. اگر نسبت مشاهده شده از ۰,۶ بیشتر باشد می توان گفت که نسبت افرادی که این مولفه ها را با پاسخ های بالای متوسط انتخاب کرده اند، خیلی بالاست.

از آزمون t تک گروهی^{۱۰} برای میزان رضایت خبرگان از عملکرد نمایندگان مجلس دهم در نقش قانونگذاری و نظارت و اینکه آیا نمایندگان مجلس دهم، شایستگی حرفه ای توانائی ایفای نقش و مسئولیت نمایندگی را دارند، استفاده شده است.

^۸ Binomial

^۹ Cut point

^{۱۰} One Samples T-Test

از ضریب همبستگی پیرسون^{۱۱} برای بررسی رابطه بین متغیر نقش و مسئولیت و متغیر شایستگی حرفه ای نمایندگان استفاده شده است.

از آزمون ضریب همبستگی چند گانه^{۱۲} برای تعیین اینکه کدامیک از متغیرهای شایستگی حرفه ای، قادر به پیش بینی توانائی ایفای نقش و مسئولیت نمایندگان را تأیید می کند، استفاده شده است.

از آزمون t دو گروه مستقل^{۱۳} برای تفاوت معناداری میزان رضایت از عملکرد نمایندگان از دیدگاه پاسخ دهندگان با تحصیلات تکمیلی و گروه پاسخ دهندگان با تحصیلات پائین تر، استفاده شده است.

از آزمون t دو گروه مستقل برای تفاوت معناداری میزان رضایت از عملکرد نمایندگان از دیدگاه پاسخ دهندگان با مشاغل معلمی (هیات علمی و فرهنگیان) با دیگر مشاغل، استفاده شده است.

۶ تجزیه و تحلیل

۶-۱ توصیف داده ها

با توجه به پراکندگی جمعیتی استان هرمزگان، در توصیف خبرگان شرکت کننده در این ارزیابی به شرح فراوانی نمونه های در دسترس خبرگان براساس شهرستان محل سکونت، نوع شغل و میزان تحصیلات خبرگان شرکت کنندگان می توان به تعمیم پذیری این پیمایش در ارزیابی عملکرد پرداخته شود.

جدول ۳ نمودار فراوانی خبرگان شرکت کننده در ارزشیابی عملکرد به تفکیک شهرستان محل سکونت

جمع کل	خارج از استان	شهرستانهای استان													
		بشاگرد	سیریک	جاسک	رودان	میناب	پارسیان	بستک	بندرلنگه	قشم	حاجی آباد	بندر خمیر	بندرعباس	رزمیر	
		۳۵	۴۵	۵۸	۱۲۴	۲۵۹	۵۰	۸۰	۱۵۹	۱۴۸	۶۹	۵۶	۶۸۰	۷	جمعیت
۱۸۳	۱	۱۶	۸	۳۶	۴۲	۴۹	۱	۲	۴	۳	۰	۱	۲۰	۰	سید مصطفی ذوالقدر
۱۷۶	۲	۰	۰	۱	۰	۰	۳۷	۶۳	۶۷	۱	۱	۱	۳	۰	ناصر شریفی
۵۷	۰	۰	۰	۳	۱	۰	۳	۱	۰	۷	۶	۸	۲۸	۰	احمد مرادی
۴۱	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۱	۰	۱	۵	۴	۳	۲۶	۰	حسین هاشمی تختی
۶۲	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۲	۱۵	۱	۲	۳۹	۲	محمد آشوری تازیانی
۵۱۹	۳	۱۶	۹	۴۰	۴۳	۵۰	۴۲	۶۶	۷۴	۳۱	۱۲	۱۵	۱۱۶	۲	جمع کل

*جمعیت شهرستان ها براساس سرشماری مرکز آمار ایران، سال ۱۳۹۵ (هزار نفر)

*حوزه انتخابیه مرکز استان، علیرغم سهل الوصول بودن تکمیل پرسشنامه دیجیتال، از استقبال کمتری برخوردار بوده است که در تحلیل پیمایش به آن پرداخته شده است

^{۱۱} Pearson Coefficient

^{۱۲} Multiple Correlation Coefficient

^{۱۳} Independent Samples T-Test

جدول ۴ نمودار فروانی خبرگان شرکت کننده در ارزشیابی عملکرد به تفکیک تحصیلات

تحصیلات	دکترا	فوق لیسانس	لیسانس	فوق دیپلم	دیپلم و پائین تر	جمع کل
سید مصطفی ذوالقدر	۱۵	۵۱	۸۴	۱۹	۱۴	۱۸۳
ناصر شریفی	۶	۵۴	۷۰	۲۰	۲۶	۱۷۶
احمد مرادی	۱	۱۲	۲۹	۵	۱۰	۵۷
حسین هاشمی تختی	۵	۸	۲۳	۴	۱	۴۱
محمد آشوری تازیانی	۷	۲۲	۲۵	۵	۳	۶۲
جمع کل	۳۴	۱۴۷	۲۳۱	۵۳	۵۴	۵۱۹

جدول ۵ نمودار فروانی خبرگان شرکت کننده در ارزشیابی عملکرد به تفکیک شغل

شغل	آزاد	کارمند دولت	فرهنگیان	هیات علمی و مدرسان دانشگاه	در حال تحصیل	خدمت وظیفه	سایر	جمع کل
سید مصطفی ذوالقدر	۶۳	۴۷	۵۱	۱۱	۱	۱	۹	۱۸۳
ناصر شریفی	۶۹	۴۷	۳۲	۱۳	۵	۳	۷	۱۷۶
احمد مرادی	۱۷	۱۲	۱۷	۲	۲	۰	۷	۵۷
حسین هاشمی تختی	۱۱	۱۳	۱۱	۴	۳	۰	۰	۴۱
محمد آشوری تازیانی	۱۵	۲۱	۱۶	۶	۴	۰	۳	۶۲
جمع کل	۱۷۵	۱۴۰	۱۲۷	۳۶	۱۵	۴	۲۶	۵۱۹

۶-۲ پاسخ به سوالات پژوهش

سوال اصلی: ابعاد و مولفه های عملکردی نمایندگان مجلس شورای اسلامی کدامند؟

با توجه به مطالعه کتابخانه ای و اسناد و نیز مصاحبه با خبرگان (۲۰ نفر از اعضای هیات علمی و مدرسان دانشگاهها)، ابعاد و مولفه ها ارزیابی عملکرد نمایندگان مجلس شورای اسلامی در دو بُعد (بُعد ایفای نقش و مسئولیت نماینده مجلس و بُعد شایستگی حرفه ای) و ۵ مولفه (مولفه قانونگذاری؛ مولفه نظارت؛ مولفه نگرش،

اطلاعات، دانش و خرد؛ مولفه شهروند مسئول و تعهد اجتماعی و مولفه مدیریت و رهبری حرفه ای) و ۱۹ شاخص استخراج گردید. سپس از خبرگان (۵۰ نفر از اعضای هیات علمی، مدرسان دانشگاهها و فعالین اجتماعی) خواسته شد تا میزان موافقت خود (از طریق پرسشنامه اول) با ابعاد و مولفه های مستخرج اعلام نمایند. با توجه به نتایج آزمون آماری دو جمله ای، ابعاد و مولفه های عملکردی نمایندگان مجلس، مورد تأیید خبرگان قرار گرفت و نهائی شد.

نتایج حاصل از آزمون دو جمله ای برای پذیرش مولفه ها به شرح ذیل است.

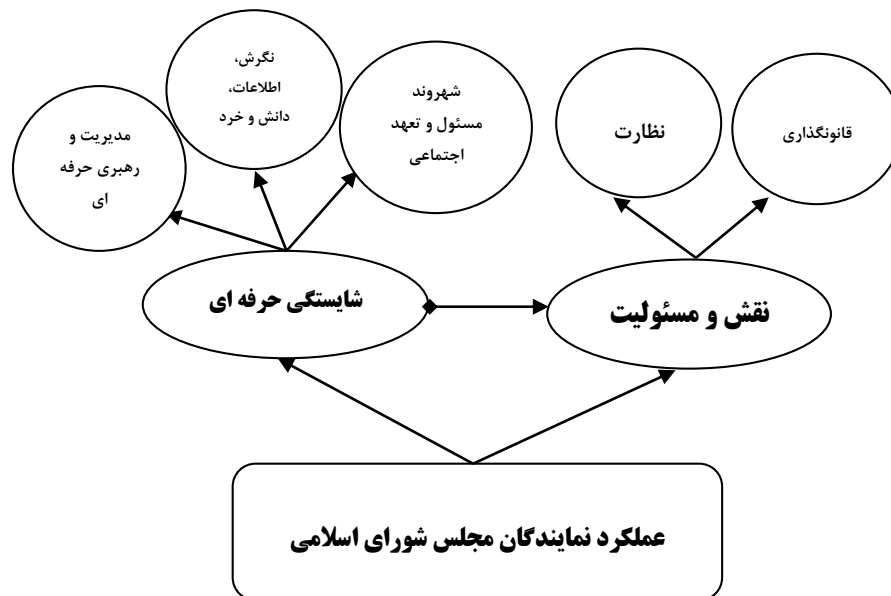
جدول ۶ جدول آزمون دو جمله ای

مولفه ها	گروه ها	تعریف گروه	تعداد داده ها	نسبت مشاهده شده	نسبت آزمون	سطح معناداری
قانونگذاری	۱	≤ 3	۰	۰	۰,۵	۰,۰۰۰
	۲	> 3	۵۰	۱,۰۰	-	-
	جمع	-	۵۰	۱,۰۰	-	-
نظارت	۱	≤ 3	۰	۰	۰,۵	۰,۰۰۰
	۲	> 3	۵۰	۱,۰۰	-	-
	جمع	-	۵۰	۱,۰۰	-	-
نگرش، اطلاعات، دانش و خرد	۱	≤ 3	۰	۰	۰,۵	۰,۰۰۰
	۲	> 3	۵۰	۱,۰۰	-	-
	جمع	-	۵۰	۱,۰۰	-	-
شهروند مسئول و تعهد اجتماعی	۱	≤ 3	۰	۰	۰,۵	۰,۰۰۰
	۲	> 3	۵۰	۱,۰۰	-	-
	جمع	-	۵۰	۱,۰۰	-	-
مدیریت و رهبری حرفه ای	۱	≤ 3	۰	۰	۰,۵	۰,۰۰۰
	۲	> 3	۵۰	۱,۰۰	-	-
	جمع	-	۵۰	۱,۰۰	-	-

*سطح معناداری بر مبنای تخمین Z

با توجه به نتایج آزمون دو جمله ای به شرح جدول فوق و نیز نسبت مشاهده شده در تمامی مولفه ها بیش از ۰,۶ است بنابراین چنین مولفه هایی در جامعه مورد بررسی، در حد بالایی پذیرفته شده است. لذا

ابعاد و مولفه های ارزشیابی عملکرد نمایندگان مجلس مورد قبول خبرگان و مدل مفهومی ذیل، مبنای تجزیه و تحلیل گام های بعدی پژوهش قرار گرفت.

شکل ۳ مدل مفهومی ارزشیابی عملکرد نمایندگان مجلس شورای اسلامی

پاسخ به سوالات فرعی پژوهش

برای پاسخ به هر کدام از سوالات فرعی پژوهش با استفاده از نمونه آماری در دسترس مبتنی بر معیار (شامل تحصیلات، شغل و فعالیت اجتماعی در انتخابات سنوات گذشته) و پراکندگی جمعیتی صورت پذیرفته است. لازم به ذکر است، به لحاظ پراکندگی و دیگر عوامل شناخته نشده، خبرگان حوزه انتخابیه مرکز استان، استقبال کمتر در تکمیل پرسشنامه دیجیتالی نموده که از محدودیت های پژوهش می باشد. در این پژوهش براساس اطلاعات جمع آوری شده با توجه به جداول فروانی ارائه گردیده، مورد تجزیه و تحلیل آزمون های آماری قرار گرفته که در ادامه به آن پرداخته شده است. برای بررسی مقایسه ای عملکرد نمایندگان مجلس، هر پنج نماینده مجلس دهم شورای اسلامی استان هرمزگان در یک جدول آزمون آماری آمده است.

در مطالعه توصیف و تجزیه و تحلیل داده ها به محدودیت پژوهش نیز برای حوزه انتخابیه مرکز استان بواسطه فراوانی خبرگان شرکت کننده، علیرغم اینکه اغلب از قشر دانشگاهی (اعضای هیات علمی و فرهنگیان) هستند، بنظر می رسد فراوانی جمعیتی نخبگان شرکت کننده، بیانگر عملکرد نمایندگان مرکز استان (۱۶۰ نفر) و موید، عملکرد جمعی حوزه انتخابیه با بیش از یک کرسی پارلمانی است که تا حدودی تعمیم پذیری کلی را می تواند در بر داشته باشد. البته در تعمیم پذیری هر کدام از نمایندگان مرکز استان، محدودیت های پژوهش، کم تاثیر نبوده است.

از طرفی در حوزه انتخابیه غرب و شرق استان هرمزگان که این نقیصه و محدودیت کمتر مشاهده می شود و نتایج این پژوهش، تعمیم پذیری بیشتری به جامعه آماری حوزه انتخابیه غرب و شرق استان را دارد، لذا نقطه قوت این پژوهش برای حوزه انتخابیه تک کرسی، نیز از نقطه نظر پژوهشگر پنهان نمانده است. در ادامه پاسخ به سوالات فرعی پژوهش آمده است.

سوال اول: عملکرد نمایندگان مجلس استان هرمزگان در نقش قانونگذاری (ملی و محلی خاص مناطق مرزی) و نقش نظارت بر دستگاههای اجرائی از دیدگاه خبرگان چگونه است؟

نتایج حاصل از آزمون t تک گروهی، میزان رضایت از عملکرد نمایندگان مجلس دهم استان هرمزگان در انجام وظائف در نقش قانونگذاری و نظارت در گروه نمونه با نمره استاندارد ۳ مقایسه شده که در جدول ذیل ارائه شده است.

جدول ۷ آزمون t تک گروهی برای مقایسه نمره نقش قانونگذاری و نظارت بر دستگاههای اجرائی

حوزه انتخابیه	نمایندگان مجلس	فراوانی	میانگین	انحراف استاندارد	نمره معیار	t	p
شرق استان	سید مصطفی ذوالقدر	۱۸۳	۲,۳۹	۱,۴۱	۳	-۵,۸۲	۰,۰۰۰
غرب استان	ناصر شریفی	۱۷۶	۳	۱,۴۸	۳	۰,۱۹۰	۰,۰۰۳
	احمد مرادی	۵۷					
مرکز استان	حسین هاشمی تختی	۴۱	۳,۴۶	۱,۵۰	۳	۳,۸۹	۰,۰۰۰
	محمد آشوری تازیانی	۶۲					

* تعمیم پذیری عملکرد نمایندگان مرکز استان هرمزگان بصورت فردی از محدودیت های پژوهش است

جدول فوق نشان می دهد که میانگین نمره نقش قانونگذاری و نظارت نمایندگان مجلس دهم استان هرمزگان نمایندگان مجلس دهم بالاتر از ۳ است. به عبارتی نمایندگان مجلس دهم شورای اسلامی استان هرمزگان از دیدگاه خبرگان، در نقش قانونگذاری (ملی و محلی خاص مناطق مرزی) و نظارت، نمره نسبتاً قابل قبولی (بالاتر از متوسط) دریافت نموده اند.

اگر چه محدودیت پژوهش نیز برای حوزه انتخابیه مرکز استان بواسطه فراوانی خبرگان شرکت کننده، علیرغم اینکه اغلب از قشر دانشگاهی (اعضای هیات علمی و فرهنگیان) می باشند، تعمیم پذیری آن کم است و از طرفی در حوزه انتخابیه غرب و شرق استان هرمزگان این نقیصه و محدودیت کمتر دیده می شود، بنابراین نتایج این پژوهش، تعمیم پذیری به جامعه آماری حوزه انتخابیه غرب و شرق استان را دارد.

حوزه انتخابیه مرکز استان (فراوانی ۱۶۰ نفر) تا حدودی ارزیابی عملکرد نمایندگان بصورت جمعی است که از این نظر قابل تامل است که در حوزه انتخابیه چند کرسی پارلمانی، پروسه ارزیابی یک نفر را عملکرد جمعی کل حوزه انتخابیه می توان تلقی کرد.

سوال دوم: شایستگی حرفه ای نمایندگان مجلس استان هرمزگان برای ایفای نقش و مسئولیت نمایندگی مجلس از دیدگاه خبرگان چگونه است؟

جدول ۸ آزمون t تک گروهی برای مقایسه نمره شایستگی حرفه ای

حوزه انتخابیه	نمایندگان مجلس	فراوانی	میانگین	انحراف استاندارد	نمره معیار	t	p
شرق استان	سید مصطفی ذوالقدر	۱۸۳	۲,۴۶	۱,۳۷	۳	-۵,۲۲	۰,۰۰۰
غرب استان	ناصر شریفی	۱۷۶	۳,۲۰	۱,۴۰	۳	۱,۸۴	۰,۰۰۳
	احمد مرادی	۵۷					
مرکز استان	حسین هاشمی تختی	۴۱	۳,۶۰	۱,۴۰	۳	۵,۳۹	۰,۰۰۰
	محمد آشوری تازیانی	۶۲					

*تعمیم پذیری عملکرد نمایندگان مرکز استان هرمزگان بصورت فردی از محدودیت های پژوهش است

نتایج حاصل از آزمون t تک گروهی در جدول فوق نشان می دهد که میانگین نمره شایستگی حرفه ای نمایندگان مجلس دهم استان هرمزگان در نمایندگان مجلس دهم بالاتر از ۳ است. به عبارتی نمایندگان مجلس دهم شورای اسلامی استان هرمزگان از دیدگاه خبرگان، از شایستگی حرفه ای برای ایفای نقش قانونگذاری و نظارت بر اجرای آن، نمره قابل قبولی (بالاتر از متوسط) دریافت نموده اند.

در جمع بندی تجزیه و تحلیل داده ها، ارزیابی نهائی عملکرد نمایندگان مجلس دهم استان هرمزگان حاصل تحلیل آزمون آماری، بطور خلاصه در جدول ذیل ارائه گردیده است.

جدول ۹ تحلیل t تک گروهی برای مقایسه نمره کل (با نمره معیار ۳)

حوزه انتخابیه	نمایندگان مجلس	فراوانی	میانگین نقش قانونگذاری و نظارت نمایندگان	میانگین شایستگی حرفه ای نمایندگان	میانگین کل
شرق استان	سید مصطفی ذوالقدر	۱۸۳	۲,۳۹	۲,۴۶	*۲,۴۳
غرب استان	ناصر شریفی	۱۷۶	۳	۳,۲۰	*۳,۱۰
مرکز استان	احمد مرادی	۱۶۰	۳,۴۶	۳,۶۰	۳,۵۳
**	حسین هاشمی تختی				

محمد آشوری تازیانی

*نتایج مربوط به نمایندگان شرق و غرب استان هرمزگان با توجه به فراوانی و پراکندگی خبرگان مشارکت کننده، از تعمیم پذیری لازم برخوردار است
**تعمیم پذیری عملکرد نمایندگان مرکز استان هرمزگان بصورت فردی از محدودیت های پژوهش بود که در اینجا تجمیع و میانگین آن ذکر شده است
*** در تحلیل نمره میانگین ها، به فراوانی، تحصیلات، شغل و پراکندگی محل سکونت خبرگان، در ارزشیابی توجه شود

با توجه به جدول فوق و فراوانی خبرگان شرکت کننده می توان چنین بیان کرد که تعمیم پذیری ارزیابی عملکرد نماینده شرق استان (با میانگین ۲,۴۳ از ۵) با ۵ دوره نمایندگی و نماینده غرب هرمزگان (با میانگین ۳,۱۰ از ۵) با یک میاندوره ای دوساله، به جامعه آماری را دارد.

فراوانی تجمیعی خبرگان مشارکت کننده در حوزه انتخابیه مرکز استان (۱۶۰ نفر) اگر چه جزء نقیصه تعمیم پذیری این مطالعه است، می تواند میزان متوسط ارزیابی عملکرد کل نمایندگان مرکز استان (هر سه نفر) از دیدگاه خبرگان را تا حدودی (۳,۵۳ از ۵) بیان نماید.

۲-۶ طرح و پاسخ به فرضیات جدید پژوهش

نظر به اینکه داده های جمع آوری شده می تواند، پاسخگوی برخی از فرضیات که بیان موضوع پژوهش را شفاف تر نماید، پژوهشگر را بر آن داشت، با طرح چهار فرضیه و پاسخ به آن، زوایای دیگری از پدیده های اجتماعی مرتبط با انتخابات استان هرمزگان که از دیدگاه جامعه شناسی مغفول مانده، را آشکار و پاسخی برای آن بیابد.

فرضیه ۱: میان شایستگی حرفه ای و ایفای نقش و مسئولیت نمایندگان مجلس، رابطه معناداری وجود دارد.

نتایج حاصل از آزمون پیرسون بیانگر آن است که با اطمینان ۹۹ درصد و سطح خطای کمتر از ۱ درصد رابطه معناداری میان دو متغیر شایستگی حرفه ای و متغیر نقش و مسئولیت نمایندگان مجلس وجود دارد. در این باره ضریب همبستگی برابر با ۰,۹۶۰ رابطه مثبت و قوی نشان می دهد. بنابراین می توان نتیجه گرفت که هرچه شایستگی حرفه ای نمایندگان بیشتر باشد، توانایی ایفای نقش و مسئولیت آنها افزایش می یابد و برعکس.

جدول ۱۰ نتایج آزمون همبستگی پیرسون بین شایستگی حرفه ای و نقش و مسئولیت نمایندگان

آزمون آماری	شایستگی حرفه ای و نقش و مسئولیت نمایندگان
ضریب همبستگی پیرسون	۰,۹۶۰
سطح معناداری	۰,۰۰۰
تعداد معتبر	۵۱۹

فرضیه ۲: متغیرهای شایستگی حرفه ای، قادر به پیش بینی، توانائی ایفای نقش و مسئولیت نمایندگان مجلس را دارد.

از آزمون تحلیل ضریب همبستگی چند گانه، در گام اول نگرش، اطلاعات، دانش و خرد وارد معادله شده و در گام دوم شهروند مسئول و تعهد اجتماعی و در گام سوم مدیریت و رهبری حرفه ای در معادله پیش بینی وارد شده است. لذا نتایج آزمون در طی سه گام نشان می دهد که در میان متغیرهای شایستگی حرفه ای، همه متغیرهای آن، قادر به پیش بینی توانائی ایفای نقش و مسئولیت نمایندگان مجلس را دارند.

جدول ۱۱ نتایج آزمون ضریب همبستگی چندگانه در باره شایستگی حرفه ای نمایندگان

الگو	گام ها	متغیر پیش بین	ضریب همبستگی چند گانه	مجدور ضریب همبستگی چند گانه	تغیر ضریب همبستگی	ضریب F	معناداری
گام ۱	۱	W	۰,۹۵۰	۰,۹۰۳	۰,۹۵۰	۴۸۳۳	۰,۰۰۰
گام ۲	۲	W+R	۰,۹۶۱	۰,۹۲۴	۰,۰۱۱	۳۱۳۷	۰,۰۰۰
گام ۳	۳	W+R+M	۰,۹۶۲	۰,۹۲۶	۰,۰۰۱	۲۱۵۴	۰,۰۰۰

W: متغیر نگرش، اطلاعات، دانش و خرد R: متغیر شهروند مسئول و تعهد اجتماعی M: متغیر مدیریت و رهبری حرفه ای

با توجه به جدول فوق، تغییر ضریب همبستگی در گام اول که متغیر W وارد معادله شده بود، ضریب همبستگی به میزان ۰,۹۵۰ است و با ورود متغیر دوم (W+R) و سوم (W+R+M)، میزان تغییر ضریب همبستگی به ترتیب ۰,۰۱۱ و ۰,۰۰۱ بوده است. بنابراین کل متغیرهای شایستگی حرفه ای، قادر به پیش بینی توانائی ایفای نقش و مسئولیت نمایندگان مجلس را دارند.

فرضیه ۳: میانگین میزان رضایت در گروه پاسخ دهندگان با مدرک تحصیلات تکمیلی، با گروه مقطع غیر تحصیلات تکمیلی (لیسانس و پائین تر)، تفاوت معناداری وجود دارد.

جدول ۱۲ نتایج آزمون t دو نمونه مستقل پیرامون میزان رضایت از عملکرد نمایندگان مجلس

مقطع تحصیلی	تعداد	میانگین	انحراف معیار	آزمون آماری
تحصیلات تکمیلی (فوق لیسانس و بالاتر)	۱۸۱	۲,۷۹	۱,۵	$t = -۲,۴۶$
لیسانس و پائین تر	۳۳۸	۳,۱۲	۱,۵	$t = ۰,۰۱۴$

بررسی آماری در جدول فوق نشان می دهد که میزان رضایت پاسخ دهندگان با مدرک تحصیلات تکمیلی (۲,۷۹ از ۵) به مراتب کمتر از پاسخ دهندگان با مدرک تحصیلی لیسانس و پائین تر (۳,۱۲ از ۵) می باشد. بنابراین می

توان نتیجه گرفت که میزان رضایت خبرگان از عملکرد نمایندگان مجلس در گروه با مدرک تحصیلی لیسانس و پائین تر بیشتر از گروه تحصیلات تکمیلی است.

فرضیه ۴: میانگین میزان رضایت در گروه پاسخ دهندگان شاغلین معلم (مدرسان دانشگاهها و فرهنگیان) با گروه مشاغل دیگر (غیر معلم)، تفاوت معناداری وجود دارد.

جدول ۱۳ نتایج آزمون t دو نمونه مستقل پیرامون میزان رضایت از عملکرد نمایندگان مجلس

شغل	تعداد	میانگین	انحراف معیار	آزمون آماری
مدرسان دانشگاهها و فرهنگیان (معلمان)	۱۶۲	۲٫۸۳	۱٫۴۷	$t = -۱٫۷۵$
غیر معلمان (دیگر مشاغل)	۳۵۷	۳٫۱	۱٫۴۸	$S = ۰٫۰۸$

نتایج حاصل از آزمون t دو نمونه مستقل و سطح معناداری بدست آمده، حاکی از آن است که هیچ تفاوتی در میزان رضایت از عملکرد نمایندگان مجلس از دیدگاه گروه مدرسان دانشگاهها و فرهنگیان با گروه غیر معلمان، وجود ندارد. بنابراین می توان نتیجه گرفت که میزان رضایت از عملکرد نمایندگان مجلس، هر دو گروه بطور تقریباً یکسان است.

۷ تفسیر و رهنمودهای پژوهش

این پژوهش علاوه بر تدوین ابعاد و مولفه های عملکردی نمایندگان مجلس که دید روشنی از وظائف نمایندگان مجلس شورای اسلامی و قطب نمای گزینش و انتخاب اصلح برای ایفای نقش نمایندگی در خانه ملت ارائه می دهد که از اهداف اصلی این پژوهش می باشد، نیز به ارزشیابی^{۱۴} عملکرد نمایندگان دوره دهم مجلس شورای اسلامی استان هرمزگان از ابعاد و مولفه های مستخرج از ادبیات پژوهش می پردازد.

با نگاهی عمیق به تحلیل داده ها و نتایج پرسشنامه اول و آزمون دو جمله ای، مشاهده می شود که تمامی مولفه های شناسایی شده با عنوان ابعاد و مولفه های عملکرد نمایندگان مجلس مورد پذیرش خبرگان قرار گرفته است. لذا دو بُعد (بُعد ایفای نقش و مسئولیت نمایندگان مجلس و بُعد شایستگی حرفه ای) و ۵ مولفه (مولفه قانونگذاری؛ مولفه نظارت؛ مولفه نگرش، اطلاعات، دانش و خرد؛ مولفه شهروند مسئول و تعهد اجتماعی و مولفه مدیریت و رهبری حرفه ای) و ۱۹ شاخص استخراج گردید و مبنای تدوین پرسشنامه دوم در ارزشیابی میزان عملکرد نمایندگان مجلس دهم از دیدگاه خبرگان استان هرمزگان قرار گرفت.

نتایج تجزیه و تحلیل داده های در دسترس با توجه به محدودیت های این دست پژوهش ها که جامعه با این رویکردهای علمی مواجه نشده و مبنای تصمیم سازی و تصمیم گیری ها قرار نگرفته، کمی برای جوامع محلی

^{۱۴} ارزشیابی (Evaluation)؛ شکاف بین وضع موجود و وضع مطلوب با قضاوت خبرگان می سنجد (ارزشیابی = ارزیابی (Assessment) + قضاوت خبرگان).

بیگانه و غیر منتظره است و نیز شاخص های اقتصادی مربوط به عملکرد دولت یازدهم در ارزشیابی عملکرد نمایندگان مجلس دهم، بنظر بی تاثیر در پاسخ و جمع آوری پرسشنامه عملکرد از دیدگاه خبرگان در این مطالعه نبوده است. لذا با توجه به فقدان پژوهش ها در حوزه عملکردی نمایندگان مجلس شورای اسلامی در استان هرمزگان، این مطالعه می تواند بستر فعالیت های علمی در حوزه عملکردی مسئولین و بویژه نمایندگان منتخب مردم در پارلمان، شوراهای اسلامی شهر و روستا فراهم گردد و زمینه ساز انتخاب های اصلح در سطح ریاست جمهوری و مجلس خبرگان رهبری از دیگر ظرفیت های قانون اساسی که انتخاب آن به مردم واگذار شده و مبنای تصمیم گیری بر اساس اطلاعات، دانش، آینده نگری و خرد جوامع قرار گیرد و جایگزین افکار عمومی و فرهنگ غالب جوامع مبنی بر قومیت گرایی، مذهب و .... گردد.

این مطالعه نشان می دهد هر چقدر شایستگی حرفه ای نمایندگان مجلس بیشتر باشد، در ایفای نقش و مسئولیت نمایندگی مردم در خانه ملت، موفق تر عمل کرده اند و این بدین معنی است که رابطه معناداری مثبت و قوی بین شایستگی حرفه ای و متغیر نقش و مسئولیت نمایندگان مجلس شورای اسلامی وجود دارد. بنابراین در انتخاب اصلح می بایست به شایستگی کاندیدای مجلس شورای اسلامی در دارا بودن مولفه های نگرش، اطلاعات، دانش و خرد؛ مولفه شهروند مسئول و تعهد اجتماعی و مولفه مدیریت و رهبری حرفه ای، توجه جدی در فرهنگ سازی انتخاب اصلح به جوامع محلی انتقال داد.

نتایج جزئی این مطالعه نشان می دهد که میزان رضایت پاسخ دهندگان با تحصیلات تکمیلی به مراتب کمتر از پاسخ دهندگان با مدرک تحصیلی لیسانس و پائین تر از عملکرد نمایندگان مجلس می باشد و نیز میزان رضایت از عملکرد نمایندگان مجلس، هر دو گروه شاغلین معلم و غیر معلم (گروه مدرسان دانشگاهها و فرهنگیان و گروه غیر معلمان) بطور تقریباً یکسان است.

این مطالعه نیز نشان می دهد که هر چقدر تعداد دوره های نمایندگی در مجلس شورای اسلامی بیشتر باشد، میزان رضایت خبرگان از عملکرد نمایندگان مجلس کاهش یافته است. بطوریکه میزان رضایت از عملکرد سه نماینده ای که در دوره اول نمایندگی مجلس می باشند، از دیدگاه خبرگان از عملکرد بهتری به نسبت دو نماینده مرکز و شرق استان که ۴ و ۵ دوره نمایندگی پارلمان را داشته، برخوردار بوده اند.

با توجه به فراوانی خبرگان شرکت کننده (۵۱۹ نفر از خبرگان استان هرمزگان) در این ارزیابی که حدود ۳۵ درصد دارای مدارک تحصیلات تکمیلی، حدود ۲۵ درصد نخبگان فرهنگی و ۴۰ درصد نخبگان اجتماعی بودند و اینکه این ارزیابی عملکرد در حوزه خاص وظائف نمایندگی مجلس شورای اسلامی یعنی قانونگذاری (در سطح ملی و محلی ویژه مناطق مرزی) و نظارت بر دستگاههای اجرایی است که بطور کلی در سطح ملی به فراموشی سپرده شده و بیشتر به رفع نیازهای محلی نه در بُعد شرح وظائف نمایندگی، بلکه بواسطه عدم برآورده شدن نیازهای اولیه بویژه خاص شهرستانهای کوچک که دارای یک کرسی نمایندگی می باشند، نشان از این دارد

که برای ارتقاء سطح مطالبات و از طرفی تربیت نمایندگان مجلس شورای اسلامی برای مشارکت بیشتر در سطوح قانونگذاری، نیازمند ارتقاء سطح معدل سواد عمومی و طرز تلقی مردم حوزه انتخابیه و انتظارات مترتب با آن در مطالبات و انتخاب اصلح می باشد.

این مطالعه و پیشینه پژوهش نشان می دهد که حوزه انتخابیه تک کرسی مجلس شورای اسلامی، سطح مطالبات نمایندگان در وظائف قانونگذاری و سیاستگذاری کلان ملی و بین المللی را کاهش داده و نیز عملکرد فردی هر کدام از نمایندگان در حوزه انتخابیه بیش از یک کرسی، عملکرد جمعی نمایندگان آن حوزه انتخابیه محسوب می گردد. لذا می بایست حوزه های انتخابیه با تجمیع شهرستانها به حداقل دو کرسی ارتقاء یابد. با توجه به گستردگی و پراکندگی جمعیتی استان هرمزگان، همجواری با کشورهای غنی حوزه خلیج فارس که از منابع کمتری به لحاظ انرژی به نسبت کشور ما برخوردار بوده اند ولی فارغ از تمرکز و جمعیت این کشورها، در مقایسه با مناطق مرزی ایران اسلامی از رفاه اجتماعی بهتری برخوردار بوده اند، که این پارادوکس ثروت و فقر، نیازمند توجه استراتژیک است. لذا پیشنهاد کاربردی این مطالعه این است که در حوزه انتخابیه غرب هرمزگان با افزودن دو شهرستان بندرخمیر و قشم به شهرستانهای بندرلنگه، بستک و پارسیان به جمعیت بالای ۵۰۰ هزار نفر با یک حوزه انتخابیه متمرکز و با دو کرسی پارلمانی و حوزه انتخابیه شرق استان، شرایط جمعیتی و پراکندگی آن در حال حاضر این حوزه انتخابیه قریب به ۵۳۰ هزار نفر جمعیت دارد که نیز شرایط دو کرسی در شرق استان فراهم است. از طرفی مرکز استان هرمزگان با شهرستانهای بندرعباس و حاجی آباد و ابوموسی با جمعیت ۷۶۰ هزار نفر می تواند سه کرسی نمایندگی مجلس برای مرکز استان را حفظ کند. بنابراین با این تغییرات حوزه جغرافیایی انتخابات پارلمانی، استان هرمزگان می تواند در آینده نه چندان دور دارای ۷ کرسی نمایندگی در پارلمان به آن توجه کرد و با ارائه ساز و کارهای سیاستگذاری استراتژیک، حفظ منافع ملی در کسب بهره وری ثروت متمرکز و منابع انرژی و همچنین موقعیت استراتژیکی منطقه ای می تواند زمینه تحول در توجه به منابع استان هرمزگان به عنوان یکی از ۵ استان اقتصادی برتر کشور در نگاه آمایش اقتصادی و ضریب محرومیت منطقه ای بازخوانی و زمینه بهره وری در جهت تامین، توزیع و تخصیص به منابع محلی و ملی را در جهت اصلاح پارادوکس ثروت و فقر در کشور را فراهم آورد.

این پژوهش دارای محدودیت هایی نظیر فقدان پژوهش های کاربردی در حوزه عملکردی نمایندگان مجلس استان هرمزگان؛ استقبال کمتر خبرگان در ارزیابی عملکرد حوزه انتخابیه ای که تعداد کرسی نمایندگان مجلس بیش از یک نفر و نیز فرهنگ پذیری فرایند علمی، ماحصل حضور شبکه های اجتماعی و فضای قومیتی و دیگر عوامل ناشناخته انتخابات استان هرمزگان بود و برای تعمیم پذیری بیشتر این کار پژوهشی و شکاف بین عملکرد از دیدگان نمایندگان و خبرگان، مکاتبه بی پاسخ به پنج نماینده مجلس دهم شورای اسلامی استان هرمزگان نتوانست پاسخگوئی بیشتر نمایندگان به جامعه را از منظر علمی فراهم آورد و جامعه را برای ارزیابی عملکرد

مجلس دهم به قضاوت خود واگذار نمود و از طرفی این پژوهش دارای نقطه قوت ظرفیت یابی در دسترسی به نخبگان با توجه به پراکندگی جغرافیایی استان هرمزگان از طریق تهیه پرسشنامه دیجیتالی (نسخه موبایل)، با استفاده از ظرفیت شبکه های اجتماعی در سال همگانی شدن شبکه های اجتماعی و موبایل های هوشمند در انتخابات مجلس شورای اسلامی تا حدودی محدودیت های پژوهش را جبران نمود.

این پژوهش در پاسخ به کسانی که در ارزیابی عملکرد نمایندگان به دلایلی نظراتشان درج ننموده و دیده نشده اند (محدودیت پژوهش)، با اعتماد پذیری پژوهشگران و اصل امانت داری داده های جمع آوری شده (دیتای شفاف و آنلاین دیجیتالی)، در پژوهش های نظرسنجی و علمی مشارکت جدی نمایند و مبنای قضاوت در کارکرد نمایندگان اعم از اعضای شورای اسلامی و نمایندگان مجلس و دیگر نهادهایی که با رای مستقیم مردم انتخاب می شوند، قرار دهند تا بدرستی از ظرفیت قانون اساسی کشور، استفاده بهینه و مبنای رشد فردی و گروهی و پی داشت آن توسعه فرهنگ عمومی فراهم آورد.

شواهد امر و نتایج حاصل از تحلیل داده ها، حاکی از آن است که خلاء جدی برای بسیاری از ابعاد و مولفه های شناسایی شده در چارچوب این پژوهش در مجلس ایران وجود دارد. لذا با توجه به این جایگاه قدرتمند که نمایندگان مجلس به عنوان کلیدی ترین خط مشی گذاران ملی محسوب می شوند، این پژوهش تلاش کرده تا ابعاد و مولفه ای نقش و مسئولیت و شایستگی های مورد نیاز برای ایفای نقش نمایندگی مجلس را شناسایی نماید، اما نهادهای سازی برای نمایندگان مجلس که لاجرم حسب انتخاب مردم به خانه ملت راه یافته اند، نیازمند گامهای اساسی و عملی است، شامل: طراحی سیستم تقویت دانش قانونگذاری؛ بررسی سازو کارهای ارتقاء شایستگی نمایندگان؛ بررسی ساز و کارهای نظام مشاوره ای؛ و یا ساز و کارهای تغییر قوانین و مقررات کاندیدا شدن براساس شایستگی ها؛ فرهنگ سازی برای ورود نمایندگان شایسته به مجلس شورای اسلامی از طریق رسانه ملی و راه اندازی نظام مشاوره ای قبل از کاندیدا شدن را در چارچوب قانون نظام انتخابات کشور تدوین گردد.

منابع و ماخذ

- ۱- اسماعیلی، محمود رضا؛ سپهوند، رضا؛ وحدتی، حجت و عارف نژاد، محسن (۱۳۹۵). شناسایی شایستگی های نمایندگان مجلس شورای اسلامی با استفاده از روش دلفی فازی. چشم انداز مدیریت دولتی، شماره ۲۶ تابستان، صفحه ۱۰۵.
- ۲- دانائی فرد، حسن؛ آذر، عادل و شیرزادی، مهدی (۱۳۹۱). چارچوبی برای شناسایی شایستگی های خط مشی گذاران (نمایندگان مجلس قانونگذاری). راهبرد مجلس، سال ۱۹، شماره ۱۶.
- ۳- داورزه، مورسی (۱۳۵۷). احزاب سیاسی، ترجمه رضا علوم، تهران: امیر کبیر.
- ۴- رضائی، سوده (۱۳۹۴). ارائه مدل شناورسازی مرز حوزه های انتخابیه در انتخابات مجلس شورای اسلامی بر مبنای افزایش سرمایه اجتماعی. فصلنامه سیاست های راهبردی و کلان، دوره ۳، شماره ۱۰، تابستان ۱۳۹۴، صفحه ۱۴۵-۱۲۹.
- ۵- رکن آبادی، مجید و شعبان شمیرانی، علیرضا (۱۳۹۲). نقش نظام انتخاباتی مجلس شورای اسلامی در چگونگی ایفای مسئولیت نمایندگان مجلس هفتم. جستارهای سیاسی معاصر، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی سال چهارم، شماره چهارم، زمستان.
- ۶- قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مصوب ۱۳۶۸.
- ۷- مختاری، بابک (۱۳۹۶). شاخص های انتخاب اصلح. منبع اینترنتی:
- ۸- مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی http://rc.majlis.ir/fa/content/about_parliament

پیوستار پژوهش

با سلام و احترام

ضمن عرض تشکر و سپاس از تلاش و زحمات شما خبرگان گرانقدر اعم از معتمدین، اعضای هیات علمی و اساتید دانشگاهها و نیز فرهیختگان کسب و کار، دانشجویان عزیز و ...، در کمک به انجام این کار علمی و پژوهشی که کاری طاقت فرسا، ظریف و از اهمیت و ضرورت مسائل پیچیده اجتماعی روز، در آستانه انتخابات دوره یازدهم مجلس شورای اسلامی بوده، به لطف و یاری خداوند منان، حاصل این تلاش به شما خوبان تقدیم می دارد.

اگر چه این کار علمی خالی از نقص چه در محدودیت های پژوهش و دیگر موارد نبوده ولی یک کار مطالعاتی پایه ای و بستری برای پژوهش های آتی، مفید فایده خواهد بود.

مزید امتنان خواهد بود نقطه نظرات در این خصوص به ایمیل اینجانب ارسال فرمائید.

توضیحات ضروری حاصل از پیمایش ارزشیابی عملکرد نمایندگان مجلس که درج آن در مقاله امکان پذیر نبوده، خدمت شما اعلام می دارد:

- ۱- پژوهش علمی پیش رو، حاصل بیش از ۷۰۰ ساعت کار علمی و نیز سفر به حوزه انتخابیه شرق، حوزه انتخابیه غرب و نیز حوزه انتخابیه مرکز استان و ملاقات با خبرگان اجتماعی بوده است.
- ۲- هدف این پژوهش، پشتوانه علمی برای پژوهشگران و منبعی برای پژوهش های آتی و نیز تحلیل علمی جایگزین حرف های جسته و گریخته شبکه های اجتماعی در مقام عمل.
- ۳- این پژوهش به لحاظ مطالعه موردی، منحصر به فرد و دارای نوآوری است که در تفسیر و رهنمودهای پژوهش به دقت توجه شده و خوانندگان به مطالعه آن توصیه می نمایم.
- ۴- پژوهش حاضر، حاصل کار مطالعات میدانی است که از طریق پرسشنامه دیجیتالی گوگل فرم، تهیه و تکمیل شده است و از نظر داده ها، قابل راستی آزمایی است.
- ۵- داده های این پژوهش، طی یک پروسه ۵ ماهه از خرداد تا آبان ماه ۱۳۹۸ جمع آوری (آخرین پرسشنامه، در تاریخ ۱۳۹۸/۰۸/۴ و در ساعت ۱۶:۲۲ تکمیل شده است) و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.
- ۶- یکی از سوالات پرسشنامه مبنی بر محل سکونت خبرگان شرکت کننده در ارزشیابی عملکرد نمایندگان که بصورت پاسخگوئی دلخواه در پرسشنامه دیجیتالی منظور شده بود، جهت دقت در پراکندگی و تعمیم

پذیری از ابعاد شهرنشینی و روستایی، برخی از خبرگان شرکت کننده که این سوال را پاسخ داده اند، به تفکیک حوزه انتخابیه استان هرمزگان به شرح ذیل می باشد.

- پراکندگی محل سکونت خبرگان شرکت کننده در ارزیابی عملکرد حوزه انتخابیه شرق استان: بندبست، دهو، گابریک، برنطین، بستک، بشاگرد، جاسک، بندرخمیر، بندرعباس، بندرلنگه، بندزرک، بونجی، بیخ کهنو، بیکاه، تلنگ آهوگانی، تیور، جغین، خراجی، درابسر، دهبارر، دهو، دیارعشق، راونگ، رودان، رودخانه، رهدار، زاچ، زیارت علی، سردشت، سیریک، فخرآباد، قشم، قلعه قاضی، قلعه کمیز، کوهستک، گنگان، گوهران، گهردو، گیگن، لیردف، مشهد، میناب، هشتبندی.
- پراکندگی محل سکونت خبرگان شرکت کننده در ارزیابی عملکرد حوزه انتخابیه غرب استان: دهنگ، انوه، بستک، بندر لنگه، بندرکنگ، بهده، پارسیان، تدرویه، تهران، جناح، چارک، چاله کوخرد، چاه مسلم، چیکلو، حسین آباد، حمیران، خور، دژگان، دشتی، دهنگ، دیوان، رستاق، زنگارد، شناس، شیبکوه، فاریاب، فتویه، فومستان، قشم، کمشک، کناردان، کنارزرد، کوخرد، کوشکار، کوهیج، کیش، کنخ، گزیر، گوده، لمزان، مریاغ، مردنو، مهرکان، هنگویه.
- پراکندگی محل سکونت خبرگان شرکت کننده در ارزیابی عملکرد حوزه انتخابیه مرکز استان: تخت، ابوموسی، باغات، بستک، بندرخمیر، بندرعباس، بندرلنگه، پارسیان، جاسک، حاجی آباد، رودان، رویدر، سیاهو، سیریک، قشم، کیش.

۷- لینک پرسشنامه دیجیتالی نمایندگان مجلس دهم استان هرمزگان

ناصر شریفی	احمد مرادی	حسین هاشمی تختی	محمد آشوری	سید مصطفی ذوالقدر
https://b2n.ir/28833	https://b2n.ir/99048	https://b2n.ir/08980	https://b2n.ir/88480	https://b2n.ir/96767